

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **A. V.**, zast. JUDr. Dagmar Soukenkovou, advokátkou se sídlem Masná 1850/4, Ostrava, proti žalované: **generální ředitelka Generálního finančního ředitelství**, se sídlem Lazarská 15/7, Praha 1, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 2. 2025, č. j. 25 Ad 3/2024-39,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 2. 2025, č. j. 25 Ad 3/2024-39, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí generální ředitelky Generálního finančního ředitelství ze dne 4. 1. 2024, č. j. 82303/23/7400-11196-050763, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 14 363 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její právní zástupkyně, JUDr. Dagmar Soukenkové, advokátky.

Odůvodnění:

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobkyně utrpěla dne 10. 8. 2020 v místě svého pravidelného pracoviště, kterým je Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj, územní pracoviště Ostrava I, úraz. V záznamu o zranění ze dne 10. 8. 2020, pořadové číslo 14/2020, uvedla, že k úrazu došlo na schodišti mezi 2. NP a 1. NP, kde z důvodu vyhýbání se otevřenému oknu, využívanému pracovníky

při provádění zateplení budovy, zřejmě došlápla na kamínek, zvrtila se jí pravá noha, ztratila stabilitu a upadla na zem na levou ruku. Téhož dne jí bylo v úrazové ambulanci Městské nemocnice Ostrava, p. o., poskytnuto lékařské ošetření, neboť si dle zdravotního záznamu podvrtila pravé hlezno (kotník), u něhož vznikl mírný otok a bolestivost na přední ploše až na nárt, a dále se projevila bolest levého ramene při pohybu. Záznam o zranění byl následně dne 14. 12. 2020 překlasifikován na záznam o úrazu. Žalobkyně doplnila ke dříve popsanému úrazovému ději, že při svém pádu rovněž cítila rupnutí v koleni. Nejprve tomu nevěnovala dostatečnou pozornost, jelikož bolest levého ramene byla silnější, ale po zhojení ramene ji pravé koleno začalo bolet více a musela navštívit ortopedickou ambulanci, kde lékař po provedení vyšetření konstatoval, že u žalobkyně mohlo dojít k prasknutí menisku, a doporučil jí podrobit se artroskopii. V důsledku tohoto zákroku pak žalobkyně byla od 15. 12. 2020 do 1. 3. 2021 v pracovní neschopnosti.

[2] Všechny nároky, které žalobkyně vznesla v souvislosti se služebním úrazem, byly projednány komisí pro odškodňování služebních, resp. pracovních úrazů a nemocí z povolání Generálního finančního ředitelství. Na jednání dne 13. 9. 2021 se komise zabývala nároky žalobkyně ve výši 90 625 Kč a dospěla k závěru, že úraz žalobkyně je úrazem služebním. Dále uvedla, že není možné přiznat žalobkyni dílčí nároky související se zraněním kolena (tj. všechny dílčí nároky s výjimkou bolestného za podvrtnutí ramenního a hlezenního kloubu a částky za vyhotovení lékařského posudku), aniž by zaměstnankyně jednoznačně prokázala souvislost služebního úrazu se zraněním kolena. Komise tedy navrhla žalobkyni přiznat náhradu škody ve výši 12 800 Kč a rozhodnutí o dalších dílčích nárocích odložila a vyzvala žalobkyni k doplnění podkladů. S návrhem komise na přiznání částky 12 800 Kč následně vyjádřila ve svém rozhodnutí souhlas i ředitelka sekce ekonomiky Generálního finančního ředitelství. Tato částka následně byla žalobkyni vyplacena v listopadu 2021 spolu s platem za měsíc říjen 2021.

[3] Součet všech nároků, které žalobkyně nakonec uplatnila v souvislosti se služebním úrazem, činil částku 206 624,80 Kč. Z této částky tedy na jednání komise dne 24. 5. 2022 mělo být rozhodnuto o zbylých 193 824,80 Kč. Komise dospěla k závěru, že dílčí nároky na náhradu škody související s poraněním menisku není možné na základě předložené dokumentace přiznat, a proto došlo k pokusu o odstranění pochybností o příčinné souvislosti prostřednictvím návrhu na přezkoumání lékařského posudku o ztížení společenského uplatnění (viz dále).

[4] Žalobkyně k prokázání vzniklé škody totiž doložila mimo jiné lékařský posudek za účelem stanovení výše bolestného ze dne 15. 4. 2021 a lékařský posudek o ztížení společenského uplatnění ze dne 25. 1. 2022, které mělo nastat pouze v důsledku poškození kolena. Tyto posudky byly vydány dle § 42 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů („dále jen zákon o specifických zdravotních službách“), MUDr. T. P. (ASK TORE s.r.o.) jakožto poskytovatelem zdravotních služeb. Vzhledem k pochybnostem o příčinné souvislosti mezi služebním úrazem a poškozením kolena podal předseda komise dle § 46 odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách poskytovateli zdravotních služeb návrh na přezkoumání lékařského posudku ze dne 25. 1. 2022 o ztížení společenského uplatnění. Vzhledem k tomu, že na tento návrh poskytovatel zdravotních služeb více než tři měsíce nereagoval, podal

pokračování

předseda komise ke Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje žádost dle § 80 odst. 3 správního řádu o uplatnění opatření proti nečinnosti.

[5] Následně došlo v návaznosti na tehdejší judikaturu k postoupení nároků žalobkyně řediteli Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj jakožto služebnímu orgánu, který byl příslušný rozhodovat o odškodnění státního zaměstnance (ve služebním poměru) za služební úraz, neboť proces rozhodování o odpovědnosti zaměstnance nebo služebního úřadu za škodu byl jedním z druhů řízení ve věcech služby i přesto, že nebylo výslovně uvedeno v § 159 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, v relevantním znění (dále jen „zákon o státní službě“), a tudíž bylo nutné postupovat podle tohoto zákona (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2021, č. j. 21 Cdo 2711/2021-193).

[6] Poskytovatel zdravotních služeb poté dne 21. 6. 2022 zareagoval na návrh na přezkoumání lékařského posudku tak, že na jeho závěrech nehodlá nic měnit a že veškeré nezbytné podklady předal správnímu orgánu.

[7] Oznámením ze dne 1. 7. 2022, č. j. 3010655/22/3200-00061-804760, zmiňovaný služební orgán (ředitel Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj) dle svých slov zahájil z moci úřední správní řízení o uplatněném nároku žalobkyně na náhradu škody způsobené zmiňovaným služebním úrazem. Vzhledem k tomu, že lékařský posudek o ztížení společenského uplatnění služební orgán i nadále považoval za nejednoznačný, informoval žalobkyni o záměru ustanovit znalce za účelem vyhotovení znaleckého posudku jakožto jednoznačného odborného podkladu pro rozhodnutí ve věci. Žalobkyně ve svém vyjádření k tomuto záměru požádala o sdělení, proč má být k ustanovení znalce přistoupeno, a dále o „*vytlučení Vámi určeného znalce MUDr. Jiřího Peška (...) a ustanovení nového znalce v blízkosti mého bydliště, popřípadě v jiném místě, než je Karviná, z důvodu podjatosti zástupce služebního úřadu a k věci samotné*“. Služební orgán toto podání žalobkyně vyhodnotil jako nejasné, neurčité a vnitřně rozporné a vyzval žalobkyni k odstranění jeho vad. V reakci na tuto výzvu pak žalobkyně prostřednictvím své právní zástupkyně namítla, že MUDr. Jiří Pešek je sice soudním znalcem, nikoliv však v oboru pracovních úrazů a nemocí z povolání.

[8] Dne 24. 1. 2023 obdržel služební orgán rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 12. 1. 2023, č. j. MSK 78668/2022, ve věci výše zmiňovaného návrhu na přezkoumání lékařského posudku ze dne 25. 1. 2022. Krajský úřad přistoupil k přezkoumání napadeného lékařského posudku poté, co poskytovatel zdravotních služeb návrhu na jeho přezkoumání nevyhověl. Podle odůvodnění tohoto rozhodnutí krajský úřad dle § 47 odst. 3 písm. b) zákona o specifických zdravotních službách požádal lékaře krajského úřadu o vypracování odborného stanoviska k otázce souvislosti poškození kolena žalobkyně s jejím služebním úrazem. Na jeho žádost si krajský úřad vyžádal také zdravotní dokumentaci žalobkyně od její všeobecné praktické lékařky MUDr. J. F. a od Městské nemocnice Ostrava.

[9] Lékař krajského úřadu ve svém odborném stanovisku ze dne 26. 9. 2022 považoval podle odůvodnění rozhodnutí krajského úřadu za podstatné, že posuzující lékař žalobkyni vyšetřil již dne 2. 11. 2007 (tj. před služebním úrazem dne 10. 8. 2020) pro bolesti pravého kolenního kloubu, které bylo vyhodnoceno jako osteochondróza pravého kolena. Potíže s kolenním kloubem jsou dle lékaře krajského úřadu zaznamenány i ve zdravotnické dokumentaci vedené praktickou lékařkou od července 2006 do října 2007. Při kontrolním

vyšetření v březnu 2021 (tj. již po úraze) posuzující lékař uvedl diagnózu artróza pravého kolena II. stupně. Podle názoru lékaře krajského úřadu, jak je citován v odůvodnění rozhodnutí krajského úřadu, je trvalý omezení hybnosti pravého kolenního kloubu ztěžující společenské uplatnění žalobkyně spíše důsledkem degenerativních změn kolenního kloubu.

[10] Na doporučení lékaře krajského úřadu krajský úřad ještě požádal o odborné stanovisko též specializovaného lékaře v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí a na základě jeho žádosti si vyžádal též rentgenové snímky pravého kolena žalobkyně od Městské nemocnice Ostrava a AGEL Hornická poliklinika, s. r. o. Ortoped ve svém stanovisku ze dne 2. 12. 2022 dle odůvodnění rozhodnutí krajského úřadu na základě shromážděné zdravotní dokumentace dospěl k závěru, že nelze přesně stanovit podíl degenerativních pochodů a úrazového děje na poškození pravého kolena žalobkyně. Vzhledem k již v dokumentaci zaznamenaným potížím a rentgenovému nálezu pravého kolena se s největší pravděpodobností jedná o akcentaci chronických změn. Ortoped dle odůvodnění daného rozhodnutí krajského úřadu v závěru odborného stanoviska konstatoval, že současné kloubní potíže žalobkyně nelze dávat do souvislosti s jejím služebním úrazem ze dne 10. 8. 2020.

[11] Na základě obou zmiňovaných odborných stanovisek krajský úřad dospěl k závěru, že ztížení společenského uplatnění žalobkyně v důsledku poškození jejího pravého kolena nelze dát do přímé souvislosti s jejím služebním úrazem ze dne 10. 8. 2020, neboť ze zdravotnické dokumentace vyplynulo, že pravý kolenní kloub byl poškozen již před tímto úrazem, a nelze ani nezpochybnitelně doložit, že k ruptuře menisku došlo v důsledku daného služebního úrazu. S ohledem na to krajský úřad uvedeným rozhodnutím lékařský posudek ze dne 25. 1. 2022 dle § 47 odst. 2 písm. c) zákona o specifických zdravotních službách zrušil.

[12] Služební orgán následně požádal krajský úřad o poskytnutí kopie jeho spisu ke zmiňovanému rozhodnutí ze dne 12. 1. 2023, č. j. MSK 78668/2022. Svou žádost služební orgán odůvodnil tím, že součástí jemu postoupeného spisu žalobkyně ke služebnímu úrazu je kromě již zrušeného lékařského posudku i další lékařský posudek téhož poskytovatele zdravotních služeb (MUDr. P.) za účelem stanovení bolestného ze dne 15. 4. 2021, který služební úraz posuzuje v intencích zrušeného lékařského posudku, přičemž ovšem zákonná lhůta pro podání návrhu na jeho přezkoumání již uplynula. Poskytnutí kopií „*lékařských zpráv, které vyhotovili lékaři Krajského úřadu Moravskoslezského kraje k posouzení zrušeného lékařského posudku ze dne 25. 1. 2022*“ (patrně míněna výše popisovaná odborná stanoviska lékaře a ortopeda – pozn. NSS), by tak podle služebního orgánu k úplnému zjištění skutkového stavu před vydáním rozhodnutí. Této žádosti ovšem krajský úřad nevyhověl s odkazem na to, že v rámci přezkumu lékařského posudku dle zákona o specifických zdravotních službách shromažďuje údaje o zdravotním stavu a je správcem těchto údajů, které dále nemůže sdělovat bez souhlasu posuzované osoby, přičemž „*v rámci přezkumného řízení není zaměstnavatel účastníkem správního řízení ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů*“.

[13] Na to služební orgán reagoval dotazem, z čeho krajský úřad dovozuje, že zaměstnavatel není účastníkem správního řízení (míněno patrně postup krajského úřadu

pokračování

při přezkoumání lékařského posudku). Podle názoru služebního orgánu by měl mít zaměstnavatel v tomto „řízení“ postavení vedlejšího účastníka ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu. Dle odpovědi krajského úřadu Ministerstvo zdravotnictví ve své stanovisku vyjádřilo právní názor, že dle § 47 odst. 4 zákona o specifických zdravotních službách zákonodárce vztáhl na postup krajského úřadu při přezkoumání lékařského posudku ustanovení správního řádu, nicméně úmyslem zákonodárce nebylo učinit z přezkumu lékařského posudku správní řízení dle § 9 a násl. správního řádu ani na celý postup krajského úřadu vztáhnout procesní pravidla části druhé správního řádu. Krajský úřad vydává v rámci přezkumného postupu jakožto orgán veřejné správy akt, který má formu rozhodnutí, tedy má mít na základě § 47 odst. 4 zákona o specifických zdravotních službách náležitosti dle § 68 a § 69 správního řádu, nejde však o správní rozhodnutí v materiálním smyslu, neboť nezasahuje bezprostředně do práv ani povinností jednotlivců. Jedná se o zjištění zdravotního stavu posuzované osoby, tedy o řešení primárně skutkové otázky. Toto právní stanovisko Ministerstva zdravotnictví odpovídá podle krajského úřadu ustálené soudní judikatuře.

[14] Úředním záznamem o provedeném důkazu listinou ze dne 24. 3. 2023, č. j. 1094890/23/ 3200-00061-804760, osvědčil služební orgán jako důkaz rozhodnutí krajského úřadu ze dne 12. 1. 2023, č. j. MSK 78668/2022, když s odkazem na § 53 odst. 3 správního řádu konstatoval, že se jedná o listinu vydanou krajským úřadem v mezích jeho pravomocí. Uvedl, že zákonná lhůta umožňující přezkoumání lékařského posudku ze dne 15. 4. 2021 o stanovení výše bolestného již uplynula, nicméně ve věci posouzení následků služebního úrazu na zdraví zaměstnankyně již obdržel výše uvedené rozhodnutí krajského úřadu, které významným způsobem ovlivňuje řízení ve věci náhrady škody vzniklé zaměstnankyni ze služebního úrazu, neboť krajský úřad dospěl k závěru, že u poškození kolenního kloubu není dána příčinná souvislost se služebním úrazem zaměstnankyně, když kloub byl poškozen již před úrazem a nelze ani nezpochybnitelně doložit, že k ruptuře menisku došlo vlivem služebního úrazu dne 10. 8. 2020. Služební orgán rovněž avizoval, že v návaznosti na tento závěr ukončí řízení ve věci náhrady škody vzniklé služebním úrazem zaměstnankyně.

[15] S ohledem na výše uvedené služební orgán usnesením ze dne 24. 3. 2023, č. j. 1100776/ 23/3200-00061-804760, s odkazem na § 66 odst. 2 správního řádu zastavil „řízení o vyrozumění o záměru stanovit znalce“, neboť odpadl jeho důvod.

[16] Následně ředitel Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj jakožto příslušný služební orgán rozhodnutím ze dne 13. 9. 2023, č. j. 2560712/23/3200-00061-810276, určil, že úraz, který se stal žalobkyni dne 10. 8. 2020, je služebním úrazem, jelikož naplňuje kritéria služebního úrazu stanovená v § 271k odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 124 odst. 1 a 2 zákona o státní službě (výrok I.). Dále služební orgán rozhodl, že žalobkyně má právo na úhradu částky 12 800 Kč, a to z titulu náhrady ztráty na výdělků, náhrady za bolest a náhrady účelně vynaložených nákladů uplatňovaných v souvislosti se služebním úrazem, přičemž tato částka jí byla přiznána rozhodnutím ředitelky sekce ekonomiky Generálního finančního ředitelství dne 5. 10. 2021, uvedeným na záznamu z jednání komise pro odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání ze dne 13. 9. 2021, a vyplacena spolu s platem za měsíc říjen 2021

v listopadu 2021 (výrok II.). V částce 193 824,80 Kč pak služební orgán nároky žalobkyně zamítl (výrok III.).

[17] Proti výroku III. výše uvedeného rozhodnutí služební orgánu podala žalobkyně dne 2. 10. 2023 odvolání, neboť nesouhlasila se skutkovými ani právními závěry tohoto rozhodnutí v části, v níž služební orgán neuznal příčinnou souvislost mezi služebním úrazem a poškozením jejího pravého kolena.

[18] Žalovaná (generální ředitelka Generálního finančního ředitelství) svým rozhodnutím ze dne 4. 1. 2024, č. j. 82303/23/7400-11196-050763, odvolání žalobkyně zamítla a rozhodnutí služební orgánu I. stupně potvrdila.

[19] Žalobkyně napadla uvedené rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Ostravě. V ní namítala, že odvolací orgán tvrdí, že služební orgán při zjišťování stavu věci vyšel z rozhodnutí krajského úřadu ze dne 12. 1. 2023, č. j. MSK 78668/2022, v němž jsou citovány závěry odborného stanoviska ortopeda „ze dne 25. 1. 2022“ (správně má být „ze dne 2. 12. 2022“ – pozn. NSS), podle kterého nelze „současné“ potíže žalobkyně s pravým kolenem dávat do souvislosti se služebním úrazem ze dne 10. 8. 2020. Žalobkyně přitom operaci menisku podstoupila již v roce 2020, nikoliv roce 2022, a náhrady požadované po zaměstnavateli v souvislosti s poraněním kolena uplatnila za období od prosince 2020 do března 2021.

[20] Žalobkyně dále poukázala na to, že sama žalovaná na straně 14 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že služební úraz nemusí být jedinou příčinou vzniku škody, postačí, jde-li o jednu z příčin, avšak příčinu důležitou, podstatnou a značnou. Dle žalobkyně byl příčinou nutné operace menisku právě služební úraz. Nesouhlasí se závěry žalované, že z dosud ve spise shromážděných podkladů lze učinit nezpochybnitelný závěr o tom, že k ruptuře menisku nedošlo vlivem služebního úrazu. Žalobkyně rovněž upozornila na skutečnost, že v průběhu celého řízení opakovaně navrhovala, aby tato otázka byla posouzena znalcem z příslušného oboru, což ovšem do dnešního dne nebylo provedeno.

[21] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 13. 2. 2025, č. j. 25 Ad 3/2024-39, žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[22] K námitce časové nespojitosti mezi závěry ortopeda a obdobím, za něž byl vznesen nárok, krajský soud konstatoval, že v rozhodnutí krajského úřadu se sice hovoří o „současných kloubních potížích“, z obsahu celého rozhodnutí ovšem jednoznačně plyne, že předmětem hodnocení byly potíže kontinuálně zaznamenané před úrazem kolena i po něm, nikoliv pouze potíže „současné“.

[23] Krajský soud dále zdůraznil, že služební orgán měl k dispozici rozhodnutí jiného správního orgánu, které se jednoznačně vyjádřilo k rozhodné skutkové otázce, a to na základě posouzení odborně způsobilou osobou. Dle krajského soudu není v řízení o nárocích vyplývajících ze služebního úrazu znalecký posudek obligatorním důkazním prostředkem. Správní řád v § 56 připouští vlastní odbornou znalost úředních osob nebo odbornou znalost jiného správního orgánu. Zároveň se uplatní zásada volného hodnocení důkazů. V dané věci měl služební orgán k dispozici odborný závěr obsažený

pokračování

v rozhodnutí jiného správního orgánu, který byl postačující pro rozhodnutí ve věci. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2011, č. j. 3 Ads 132/2010-109 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), je základním podkladem pro rozhodnutí služebního funkcionáře o odškodnění za služební úraz lékařský posudek; pouze v případě, kdy trvají pochybnosti o skutkovém stavu i po získání tohoto posudku, pokračuje služební funkcionář v dokazování v souladu se zásadou materiální pravdy prostředky, které mu zákon dává k dispozici, a to včetně možnosti ustanovení znalce. Podle názoru krajského soudu však do řízení žádné pochybnosti o skutkovém stavu vneseny nebyly, neboť za ně nelze považovat pouhý nesouhlas žalobkyně se závěry rozhodnutí krajského úřadu. Služební orgán tedy dle krajského soudu postupoval správně, když s ohledem na hospodárnost řízení upustil od záměru ustanovit znalce, jelikož ze shromážděných podkladů po obdržení rozhodnutí krajského úřadu jednoznačně plynulo, že služební úraz nebyl důležitou, podstatnou ani značnou příčinou ztížení společenského uplatnění žalobkyně.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[24] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, a to z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[25] Stěžovatelka je přesvědčena, že úřední záznam o provedení důkazu listinou ze dne 24. 3. 2023, v němž služební orgán podle ní de facto zprocesňuje rozhodnutí krajského úřadu, nemá váhu znaleckého posudku a nemůže jej v daném řízení nahradit. Pokud tedy služební orgán na základě této listiny vyhodnotil její nároky plynoucí ze služebního úrazu kolena jako neodůvodněné a neopodstatněné, považuje stěžovatelka tyto závěry minimálně za předčasné. Namítá, že pokud byl „znalecký posudek“ společnosti ASK TORE s.r.o. zrušen, je třeba k posouzení příčinné souvislosti ustanovit znalce nového, přičemž teprve tyto závěry znaleckého posudku mohou sloužit jako podklad pro rozhodnutí služebního orgánu.

[26] Stěžovatelka má za to, že správní řízení ve věcech služby je ovládáno zásadou materiální pravdy, čemuž odpovídá zásada vyšetřovací, podle které leží odpovědnost za objasnění skutkového stavu na správních orgánech, přičemž účastník řízení je povinen jim poskytovat součinnost. Dle názoru stěžovatelky „[ž]alovaná nijak neodůvodnila skutečnost, že nejprve k odstranění pochybností o příčinné souvislosti ustanovila znalce a následně bez dalšího toto ustanovení zrušila“ (ustanovení znalce ovšem zvažoval služební orgán I. stupně, nikoli žalovaná v odvolacím řízení – pozn. NSS). Nebyl tedy řádně objasněn skutkový stav věci.

[27] Stěžovatelka je toho názoru, že ve věci poskytla veškerou součinnost, veškeré informace a lékařské zprávy o svém zdravotním stavu. Domnívá se tedy, že jí nelze klást k tíži nepředložení „jiných důkazů“ prokazujících příčinnou souvislost mezi operací kolena a jejím služebním úrazem. Stěžovatelka nepopírá skutečnost, že v letech 2006 a 2007, tedy 13 před služebním úrazem, navštívila lékaře pro bolest v kolenu, nicméně od té doby není v její zdravotní dokumentaci žádný záznam o potížích s kolenním kloubem. Ty se objevily až po služebním úrazu a musely být řešeny operativně. S ohledem na uvedené

tedy stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[28] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že služební orgán ve správním řízení postupoval v souladu se zásadou materiální pravdy i zásadou vyšetřovací, když objasnil skutkový stav tak, že o něm neměl důvodné pochybnosti, což potvrdil i krajský soud ve svém rozsudku. Dle žalované nelze souhlasit se stěžovatelkou, že by služební orgán nijak blíže neodůvodnil, proč nebyl ustanoven znalec. Naopak služební orgán v dokumentu, který byl formálně označen jako „*Usnesení o zastavení řízení – odpadl důvod řízení*“, zhodnotil, že ustanovení znalce se po obdržení rozhodnutí krajského úřadu jeví jako nadbytečné, neboť právě nejednoznačnost lékařského posudku MUDr. P. ze dne 25. 1. 2022, který byl rozhodnutím krajského úřadu zrušen, vedl k záměru ustanovit znalce. Odpadl tedy důvod pro vyhotovení znaleckého posudku, přičemž služební orgán své rozhodnutí řádně a srozumitelně odůvodnil.

[29] Žalovaná rovněž poukázala na to, že stěžejní listinou v dané věci je rozhodnutí krajského úřadu, podle něhož posouzení ztížení společenského uplatnění v důsledku poškození kolena nelze dát do příčinné souvislosti se služebním úrazem ze dne 10. 8. 2020, když na základě doložené zdravotnické dokumentace po důsledném zhodnocení odborných lékařů bylo zjištěno, že pravý kolenní kloub stěžovatelky byl poškozen již před úrazem. S ohledem na tyto závěry byl původní lékařský posudek zrušen rozhodnutím krajského úřadu bez dalšího a tato listina byla služebním orgánem provedena k důkazu, který služební orgán ve svém rozhodnutí zhodnotil ve všech jeho aspektech.

[30] Žalovaná má za to, že pro rozhodnutí krajského úřadu platí na základě § 53 odst. 3 správního řádu presumpce jeho správnosti, a proto neměla důvod pochybovat o odborných zjištěních v něm obsažených. Žalovaná se rovněž domnívá, že jelikož služební orgán disponoval odborným posouzením rozhodných skutečností od jiného správního orgánu, nemusel v souladu s § 56 správního řádu přistoupit k důkazu znaleckým posudkem.

[31] Dále žalovaná podotkla, že bez souhlasu stěžovatelky služební orgány nemají a ani nemohou mít přístup k její zdravotnické dokumentaci. Služební orgán tedy v rámci posuzování důkazů hodnotil všechny dostupné důkazy. Přestože byla stěžovatelka před vydáním rozhodnutí náležitě poučena o tom, že služební orgán nepřistoupí ke zpracování znaleckého posudku pro jeho nadbytečnost, neučinila žádné kroky ke zpochybnění dosavadních závěrů ani nepředložila jiné důkazy.

[32] Žalovaná se též ztotožnila se závěrem krajského soudu, že znalecký posudek není v řízení o nárocích vyplývajících ze služebního úrazu obligatorním důkazním prostředkem, když ze shromážděných podkladů pro vydání rozhodnutí jednoznačně vyplynulo, že služební úraz nebyl důležitou, podstatnou ani značnou příčinou ztížení společenského uplatnění stěžovatelky v souvislosti s poškozením jejího kolena. V této souvislosti žalovaná cituje nález Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2007, sp. zn. III. ÚS 299/06, který uvádí, že „*znalecký posudek je nepochybně významným druhem důkazních prostředků a v rámci dokazování v trestním řízení mu přísluší významné místo. Nelze však pustit ani na okamžik ze zřetele, že ze stěžejních zásad dokazování v novodobém trestním procesu vyplývá požadavek kritického hodnocení všech důkazů, včetně znaleckého posudku. Znalecký posudek je nutno hodnotit stejně pečlivě, jako každý jiný důkaz, ani on nepožívá žádné větší důkazní síly a musí*

pokračování

být podrobován všestranné prověrce nejen právní korektnosti, ale též věcné správnosti.“. Dle žalované lze tyto závěry analogicky použít i v daném správním řízení.

[33] Na základě uvedeného žalovaná navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[34] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté soud přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[35] Úvodem Nejvyšší správní soud předesílá, že § 123 odst. 4 zákona o státní službě ve svém současném znění, účinném od 1. 1. 2025, sice stanoví, že právní věci týkající se náhrady majetkové a nemajetkové újmy vzniklé mj. služebnímu úřadu nebo státnímu zaměstnanci projednává a rozhoduje soud v občanském soudním řízení, pro posuzovanou věc je ovšem s ohledem na § 75 odst. 1 s. ř. s. relevantní znění zákona o státní službě účinné ke dni rozhodování žalované, které takovou právní úpravu neobsahovalo. Podle § 124 odst. 1 a 2 zákona o státní službě, ve znění účinném do 31. 12. 2024, přitom platilo, že zabezpečení státního zaměstnance při služebním úrazu nebo nemoci z povolání se řídilo zákoníkem práce a že služebním úrazem se pro účely tohoto zákona rozuměl pracovní úraz (nyní je obdobná úprava obsažena v § 123 odst. 1 zákona o státní službě). Přestože § 159 zákona o státní službě, v tomto relevantním znění, neobsahoval ve výčtu věcí, na něž se vztahují ustanovení o řízení ve věcech služby (ale ani ve výčtu věcí, na něž se ustanovení o řízení ve věcech služby nevztahují), nároky z náhrady škody způsobené služebním úrazem, služební orgány nepochybily, když o nároku stěžovatelky vedly správní řízení.

[36] Jak totiž Nejvyšší správní soud dovodil ve svém rozsudku ze dne 13. 5. 2024, č. j. 8 Ads 71/2023-88, *„[p]okud se (...) státní zaměstnanec domáhá po služebním úřadu náhrady nákladů, případně újmy, jež mu dle jeho tvrzení měla vzniknout při výkonu služby, je nemyšlitelné, aby nešlo o věc služebního poměru, tedy jediného právem konstruovaného vztahu mezi takovým státním zaměstnancem a služebním úřadem, u něhož byl k výkonu služby zařazen. Rozhodování o této věci je proto v pravomoci služebních orgánů. O nároku se vede správní řízení.“* Na tomto závěru nemohla nic změnit ani skutečnost, že řízení o náhradě škody způsobené služebním úrazem nebylo výslovně uvedeno v § 159 odst. 1 zákona o státní službě (k tomu viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2024, č. j. 8 Ads 111/2024-43, a ze dne 14. 5. 2024, č. j. 8 Ads 53/2024-29, publ. pod č. 4644/2024 Sb. NSS, a zde citovanou judikaturu a odbornou literaturu).

[37] Podstatou argumentace stěžovatelky v rámci kasační stížnosti je, že její zdravotní stav, resp. příčinnou souvislost mezi jejím služebním úrazem a rupturou menisku v pravém kolenu měl zkoumat znalec, neboť rozhodnutí krajského úřadu nemá váhu znaleckého

posudku a nemůže jej v daném řízení nahradit. Stěžovatelka namítá, že pokud byl „znalecký posudek“ společnosti ASK TORE s.r.o. zrušen, musí být k posouzení příčinné souvislosti mezi poškozením jejího kolena a služebním úrazem ustanoven nový znalec.

[38] K tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že v kontextu projednávané věci je zapotřebí důsledně odlišovat pojmy lékařský posudek a znalecký posudek.

[39] Prvotním a základním podkladem pro rozhodnutí služebního orgánu o náhradě škody v důsledku služebního úrazu byl lékařský posudek, který vydává poskytovatel zdravotních služeb za použití právní úpravy obsažené v § 41 a násl. zákona o specifických zdravotních službách a v nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2011, č. j. 3 Ads 132/2010-109). V případě, že posuzovaná osoba nebo osoba, které uplatněním tohoto posudku vznikají práva nebo povinnosti, s posudkem nesouhlasí, může v souladu s § 46 odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách podat návrh na jeho přezkoumání poskytovateli, který posudek vydal. Pokud poskytovatel takovému návrhu nevyhoví v plném rozsahu, postoupí věc v souladu s § 46 odst. 5 zákona o specifických zdravotních službách příslušnému správnímu orgánu, který o něm dle 47 zákona o specifických zdravotních službách rozhodne, jak se stalo i v nyní posuzované věci. Naproti tomu ustanovit znalce a uložit mu zpracování znaleckého posudku ve smyslu § 27 a násl. zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, ve znění pozdějších předpisů, je nezbytné mj. ve správním řízení, *„[z]láví-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu“* (§ 56 správního řádu; k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2014, č. j. 5 As 159/2012-63). Nejedná-li se o takový případ, obecně podle § 51 odst. 1 správního řádu platí, že *„[k] provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy“*. Dále toto ustanovení uvádí pouze demonstrativní výčet důkazních prostředků, které lze využít ve správním řízení: *„Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.“* Jak přitom konstatoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 346/2018-33, *„[p]osuzování příčinné souvislosti mezi služebním úrazem a zdravotním poškozením je nepochybně otázkou skutkovou, k jejímuž posouzení je třeba mít odborné znalosti ze základního oboru zdravotnictví a příslušné zdravotnické specializace.“*

[40] Ze správního spisu vyplývá, že prvotním záměrem služebního orgánu bylo k posouzení příčinné souvislosti mezi poškozením kolena stěžovatelky a jejím služebním úrazem znalce ustanovit, o čemž ostatně služební orgán stěžovatelku dne 26. 10. 2022 vyrozuměl. Od tohoto svého záměru však ustoupil poté, co obdržel zmiňované rozhodnutí krajského úřadu o zrušení lékařského posudku ze dne 25. 1. 2022. Služební orgán následně usnesením ze dne 24. 3. 2023, č. j. 1100776/23/3200-00061-804760, s odkazem na § 66 odst. 2 správního řádu zastavil *„řízení o vyrozumění o záměru stanovit znalce“* s tím, že odpadl jeho důvod. Jak správně poznamenala žalovaná v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, tento postup služebního orgánu byl formálně nesprávný, neboť samozřejmě žádné samostatné *„řízení o vyrozumění o záměru stanovit znalce“* vedeno nebylo a ani vedeno být nemohlo, jelikož případné ustanovení znalce by bylo pouze jedním z procesních úkonů

pokračování

služebního orgánu v řízení ve věci služby o nároku stěžovatelky na náhradu škody. Nejvyšší správní soud se však ztotožňuje též se závěrem žalované, že tato formální vada neměla vliv na zákonnost rozhodnutí služebního orgánu, neboť jeho popsany postup je možné posoudit jako vyrozumění stěžovatelky o ustoupení od záměru ustanovit znalce.

[41] Služební orgán následně vydal rozhodnutí, kterým zamítl nároky stěžovatelky týkající se poškození kolena a uplatněné nejen prostřednictvím lékařského posudku o ztížení společenského uplatnění ze dne 25. 1. 2022, který byl rozhodnutím krajského úřadu zrušen, ale i prostřednictvím lékařského posudku za účelem stanovení výše bolestného ze dne 15. 4. 2021, u něhož návrh na jeho přezkoumání v zákonem stanovené lhůtě podán nebyl, takže zrušen být nemohl. Jako stěžejní důkaz přitom služební orgán použil právě zmiňované rozhodnutí krajského úřadu. Služební orgán, žalovaná, a tedy ani správní soudy ovšem nemají k dispozici odborná stanoviska lékaře krajského úřadu ani ortopeda, na nichž krajský úřad své rozhodnutí založil, a z větší části ani zdravotnickou dokumentaci stěžovatelky, z níž obě odborná stanoviska vycházela. Služební orgány i správní soudy jsou tedy odkázány pouze na to, jak závěry obou odborných stanovisek rekapituloval a interpretoval krajský úřad ve svém rozhodnutí (jež má fakticky rovněž povahu skutkového posouzení zdravotního stavu, nikoli materiálního rozhodnutí správního orgánu, jak vyplývá z výše popsané právní úpravy), takže není možné posoudit, zda je taková interpretace přiléhavá, úplná a přesvědčivá, zvláště pak za situace, kdy byl krajským úřadem formálně zrušen pouze jeden z lékařských posudků, na nichž stěžovatelka založila svůj nárok, a kdy není bez dalšího zřejmé, proč by (jedinou) příčinou přímo ruptury menisku, již bylo po služebním úrazu stěžovatelky třeba řešit operativně a jež si vyžádala stěžovatelčinu pracovní neschopnost, měly být (toliko) předchozí artritické změny v kolenu stěžovatelky, o nichž jsou podle rozhodnutí krajského úřadu zmínky ve (služebním orgánům i soudům nepřístupné) zdravotní dokumentaci stěžovatelky v roce 2006 a 2007, a nikoliv (též) pád stěžovatelky na pracovišti dne 10. 8. 2020, jenž jí přivodil služební úraz.

[42] Služební orgán sice před vydáním svého rozhodnutí požádal krajský úřad o poskytnutí kopie jím vedeného spisu, to však krajský úřad odmítl s odkazem na to, že v rámci přezkumu lékařského posudku dle zákona o specifických zdravotních službách shromažďuje údaje o zdravotním stavu stěžovatelky a je jejich správcem, a tudíž tyto údaje nemůže dále bez souhlasu stěžovatelky poskytovat.

[43] K tomuto Nejvyšší správní soud uvádí, že z § 51 odst. 1 a 5 písm. d) ve spojení s § 65 odst. 2 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů („dále jen „zákon o zdravotních službách“), skutečně vyplývá krajskému úřadu povinnost mlčenlivosti ohledně údajů o zdravotním stavu stěžovatelky. Tuto povinnost však nelze vnímat jako absolutní.

[44] Podle § 51 odst. 2 písm. c) zákona o zdravotních službách se totiž za porušení povinné mlčenlivosti nepovažuje „sdělování, popřípadě oznamování údajů nebo jiných skutečností podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů, pokud z tohoto zákona nebo jiných právních předpisů vyplývá, že údaje nebo skutečnosti lze sdělit bez souhlasu pacienta“. Podle § 49 odst. 4 zákona o specifických zdravotních službách pak „[u]stanovení o povinnosti

zachovávat mlčenlivost podle jiného právního předpisu se ve věcech posudkové péče a lékařských posudků použijí tak, aby nebyla zkrácena procesní práva posuzované osoby a osob, kterým jeho uplatněním vznikají práva a povinnosti. Tím nejsou dotčeny jiné právní předpisy, které stanoví povinnost sdělovat určité skutečnosti, popřípadě povinnost zachovávat o určitých skutečnostech mlčenlivost.“.

[45] Také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15. 2. 2024, č. j. 10 As 88/2022-34, ve vztahu k řízení dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, o propuštění příslušníka ze služebního poměru konstatoval, že služební funkcionář rozhodující o propuštění příslušníka ze služebního poměru ze zdravotních důvodů mohl a měl mít v nezbytném rozsahu přístup ke zdravotnické dokumentaci onoho příslušníka i bez jeho souhlasu. Zdejší soud v citované věci rovněž odkázal na závěr, ke kterému dospěl již v rozsudku ze dne 23. 3. 2017, č. j. 9 Ads 135/2016-29, ve věci nemocenského pojištění a podle něhož § 51 zákona o zdravotních službách [zvláště při zohlednění jeho odstavce 2 písmene c) a § 49 odst. 4 zákona o specifických zdravotních službách citovaných výše] nebrání v poskytnutí takových informací o zdravotním stavu, které budou představovat jeho celistvé, úplné a přesvědčivé posouzení v rozsahu nezbytném pro to, aby mohl příslušný správní orgán srozumitelně rozhodnout.

[46] Výše uvedené závěry lze aplikovat i na nyní posuzovanou věc, byť se týká řízení ve věci služebního poměru dle zákona o státní službě. Vedle toho, že podle § 49 odst. 4 zákona o specifických zdravotních službách nemůže uplatnění povinnosti mlčenlivosti vést ke zkrácení procesních práv mj. posuzované osoby, toto ustanovení i § 51 odst. 2 písm. c) zákona o zdravotních službách odkazují na jiné právní předpisy, z nichž mohou vyplývat odchylky od stanovené povinnosti mlčenlivosti. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že krajský úřad služebnímu orgánu v souvislosti s jeho žádostí o zpřístupnění spisu krajského úřadu sice vyložil, proč sám ve věci nevedl správní řízení, opomněl však, že toto správní řízení, konkrétně řízení ve věci služby týkající se nároku stěžovatelky na náhradu škody způsobenou služebním úrazem, vedl služební orgán. Dle § 160 zákona o státní službě se přitom, nestanoví-li zákon jinak, v řízení ve věcech služby postupuje podle správního řádu. Jak již přitom bylo konstatováno, správní orgán je ve správním řízení obecně povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 a § 52 správního řádu). Krajský úřad tedy měl v souladu s výše uvedeným služebnímu orgánu zpřístupnit obě odborná stanoviska lékařů a dále zdravotnickou dokumentaci stěžovatelky v rozsahu nezbytném pro posouzení celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti závěrů uvedených v jeho rozhodnutí.

[47] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud podotýká, že krajský úřad odmítl poskytnout údaje o zdravotním stavu stěžovatelky, neboť k tomu neměl její souhlas. Ze spisu však nikterak nevyplývá, že by se ať už krajský úřad nebo služební orgán pokusily tento souhlas od stěžovatelky získat.

[48] Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že v posuzované věci služební orgány dostatečným způsobem neobjasnily skutkový stav, když svá rozhodnutí založily pouze na odůvodnění rozhodnutí krajského úřadu. Zatížily tak řízení vadou dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť vzaly za základ žalobou napadených rozhodnutí skutkový stav, který

pokračování

nemá oporu ve spisech. Byť tuto vadu stěžovatelka v žalobě ani kasační stížnosti výslovně nenamítala, měl k ní krajský soud přesto přihlédnout, neboť bránila posouzení žaloby v mezích žalobních bodů (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS), zejména posouzení žalobní námitky týkající se neustanovení znalce. Jestliže i přesto krajský soud žalobou napadená rozhodnutí bez zřetele na uvedenou vadu přezkoumal, dopustil se sám vady řízení před soudem, která mohla mít za následek jeho nezákonné rozhodnutí o věci samé a k níž by musel Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 4 ve spojení s § 109 odst. 3 písm. d) s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti, i kdyby neměla přímou souvislost s kasačními námitkami neustanovení znalce a nedostatečného zjištění skutkového stavu.

IV.

Závěr a náklady řízení

[49] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost ve shora vymezeném rozsahu důvodnou, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., ve znění účinném do 31. 12. 2025; srov. čl. XI odst. 3 zákona č. 314/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony]. V dané věci se vady, pro něž je rozsudek krajského soudu rušen, týkaly již rozhodnutí žalované. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalované zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení (srov. přechodné ustanovení čl. II odst. 10 zákona č. 448/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2021, č. j. 5 Ads 350/2019-60) přitom budou správní orgány dle § 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázány právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušujícím rozsudku.

[50] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s., ve znění účinném do 31. 12. 2025, rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného správního orgánu, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatelka měla ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. jí tedy přísluší vůči neúspěšné žalované právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení.

[51] V řízení před krajským soudem i před Nejvyšším správním soudem byla stěžovatelka zastoupena advokátkou JUDr. Dagmar Soukenkovou. Stěžovatelce tedy náleží náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením, přičemž pro určení její výše se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[52] Od 1. 1. 2025 nabyla účinnosti vyhláška č. 258/2024 Sb., kterou se mění advokátní tarif, nicméně dle čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb. platí, že za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle advokátního tarifu ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky.

[53] Náklady stěžovatelky na právní zastoupení v řízení o žalobě tedy odpovídají odměně advokátky ve výši 2 x 3 100 Kč za dva úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024 (převzetí a příprava právního zastoupení a podání žaloby), a dále paušální náhradě jejích hotových výdajů za tyto dva úkony ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024). Za úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu provedený po 31. 12. 2024 v řízení před Nejvyšším správním soudem (podání kasační stížnosti) náleží stěžovateli dle § 9 odst. 5 a § 7 bodu 5 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025, náhrada nákladů řízení odpovídající odměně advokátky ve výši 4 620 Kč a paušální náhradě jejích hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025).

[54] Celkem tedy přísluší stěžovateli náhrada nákladů řízení ve výši 11 870 Kč; tato částka se zvyšuje o 2 493 Kč připadajících na DPH ve výši 21 % na 14 363 Kč. K úhradě této částky stanovil Nejvyšší správní soud žalované přiměřenou lhůtu.

[55] Stěžovatelka v řízení před krajským soudem uhradila rovněž soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za podání žaloby, a to ovšem na základě neoprávněné výzvy krajského soudu, neboť byla v řízení před krajským soudem i před Nejvyšším správním soudem od placení soudních poplatků dle § 11 odst. 2 písm. e) zákona č. 549/1999 Sb., o soudních poplatcích, v relevantním znění (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), osvobozena. Nejedná se tedy o důvodně vynaložený náklad řízení, který by byla povinna stěžovatelka uhradit žalovaná. Tento poplatek, který stěžovatelka zaplatila, ačkoli k tomu nebyla povinna, je dle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích povinen jí vrátit krajský soud.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. června 2026

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu